

T9

Elegie II, 1

L'oggetto della poesia

Metro:
distico elegiaco

- 1 Quæritis, unde mihi totiens scribantur amores,
unde meus veniat mollis in ora liber.
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo:
ingenium nobis ipsa puella facit.
- 5 Sive illam Cois fulgentem incedere vidi,
totum de Coa veste volumen erit;
seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
gaudet laudatis ire superba comis;
sive lyrae carmen digitis percussit eburnis,
- 10 miramur, facilis ut premat arte manus;
seu compescentis somnum declinat ocellos,
invenio causas mille poeta novas;
seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
tum vero longas condimus *Iliadas*:
- 15 seu quidquid fecit sive est quodcumque locuta,
maxima de nihilo nascitur historia.
Quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,
ut possem heroas ducere in arma manus,
non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
- 20 impositam, ut caeli Pelion esset iter,
nec veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis et imperio bina coisse vada,
regnave prima Remi aut animos Carthaginis altae,
Cimbrorumque minas et benefacta Mari:
- 25 bellaque resque tui memorarem Caesaris, et tu
Caesare sub magno cura secunda fores.
Nam quotiens Mutinam aut civilia busta Philippos
aut canerem Sicalae classica bella fugae,
eversosque focos antiquae gentis Etruscae,
- 30 et Ptolemaei litora capta Phari,
aut canerem Aegyptum et Nilum, cum attractus in urbem
septem captivis debilis ibat aquis,
aut regum auratis circumdata colla catenis,
Actiaque in Sacra currere rostra Via;
- 35 te mea Musa illis semper contexeret armis,
et sumpta et posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
hic Ixioniden, ille Menoetiaden.
[...]
- 40 Sed neque Phlegraeos Iovis Enceladique tumultus
intonet angusto pectore Callimachus,
nec mea conveniunt duro praecordia versu

- Caesaris in Phrygios condere nomen avos.
 Navita de ventis, de tauris narrat arator,
 enumerat miles vulnera, pastor oves;
- 45 nos contra angusto versamus proelia lecto:
 qua pote quisque, in ea conterat arte diem.
 Laus in amore mori: laus altera, si datur uno
 posse frui: fruar o solus amore meo,
 si memini, solet illa levis culpae puellas,
- 50 et totam ex Helena non probat *Iliada*.
 Seu mihi sunt tangenda novercae pocula Phaedrae,
 pocula privigno non nocitura suo,
 seu mihi Circaeο pereundum est gramine, sive
 Colchis Iolciacis urat aena focis.
- 55 Una meos quoniam predata est femina sensus,
 ex hac ducentur funera nostra domo.
 Omnis humanos sanat medicina dolores:
 solus amor morbi non amat artificem.
 Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon,
- 60 Phoenicis Chiron lumina Philyrides,
 et deus exstinctum Cressis Epidaurius herbis
 restituit patriis Androgeona focis,
 Mysus et Haemonia iuvenis qua cuspide vulnus
 senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
- 65 Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
 Tantaleae poterit tradere poma manu;
 dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
 ne tenera assidua colla graventur aqua;
 idem Caucasia solvet de rupe Promethei
- 70 brachia et a medio pectore pellet avem.
 Quandocumque igitur vitam me fata reposcent,
 et breve in exiguo marmore nomen ero,
 Maecenas, nostrae spes invidiosa iuventae,
 et vitae et morti gloria iusta meae,
- 75 si te forte meo ducet via proxima busto,
 esseda caelatis siste Britanna iugis,
 taliaque illacrimans mutae iace verba favillae:
 “Huic misero fatum dura puella fuit”.